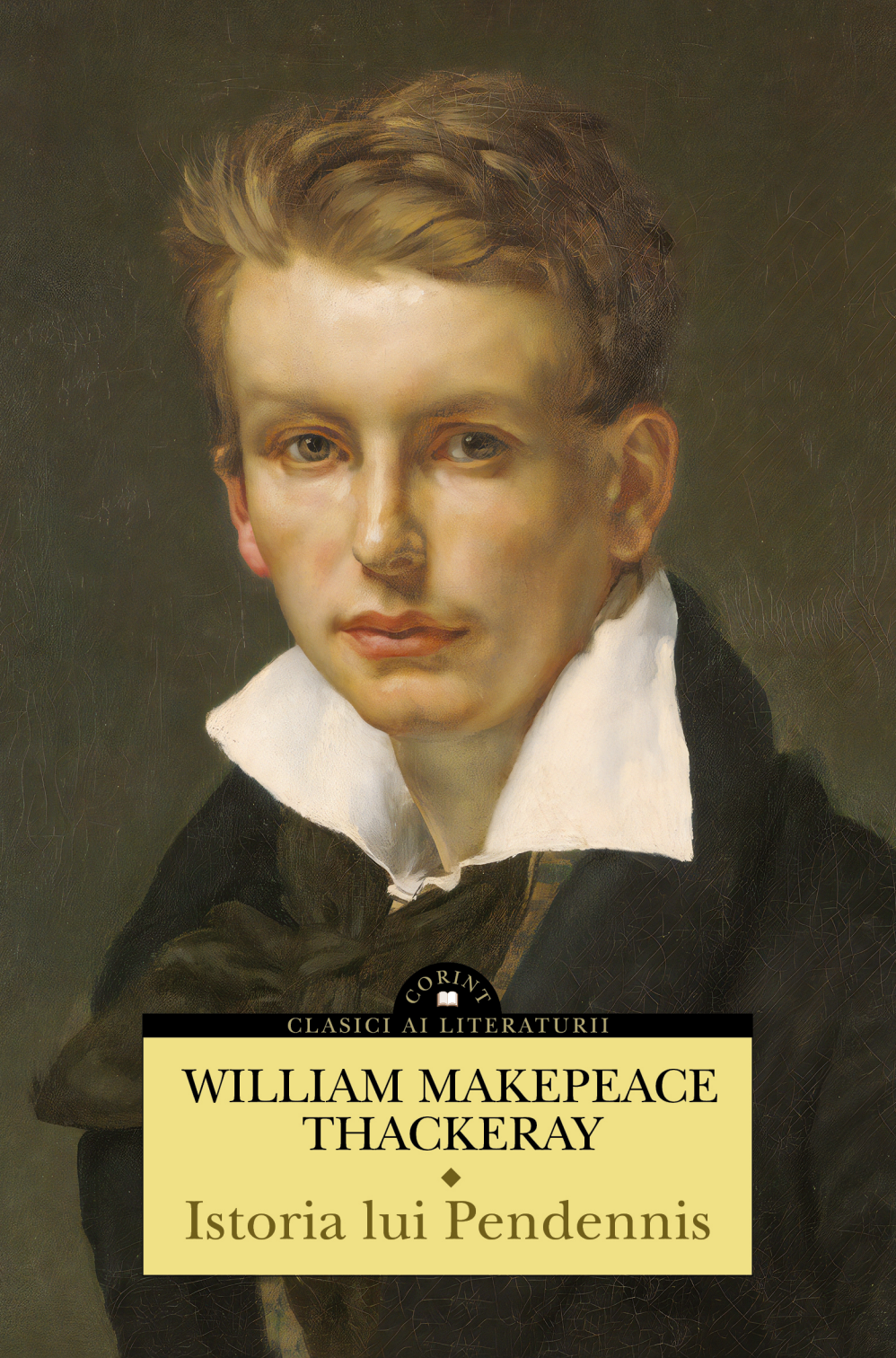

CLASICI AI LITERATURII

**WILLIAM MAKEPEACE
THACKERAY**

Istoria lui Pendennis

WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY

Istoria lui Pendennis

Volumul 1

Traducere din limba engleză, note și studiu introductiv de

EMIL ȘÎRBULESCU

Ilustrații de W.M. Thackeray

CLASICI AI LITERATURII

CAPITOLUL 30

CUNOȘTINȚE VECHI ȘI NOI

Frământat de dorința de a cunoaște viața, Pen a început să colinde o mulțime de spelunci bizare din Londra, îl incinta gândul că are de-a face cu fel de fel de oameni; astfel, se întâlnea cu cărbunarii în cârciumile lor, cu boxerii în holurile hotelurilor, cu cetățenii cinstiți care se distrează în suburbiile orașului sau pe țărmurile Tamisei. I-ar fi plăcut să se bată pe burtă cu hoți de buzunare vestiți ori să bea o halbă de bere în compania spărgătorilor și a scandalagiilor, dacă șansa i-ar fi oferit prilejul să pătrundă în această pătură a societății. Era impresionantă gravitatea cu care Warrington îl asculta pe „Copilul din Tulbury” sau pe „Vedeta din Brighton” la taverna „Hanul Campionilor”, iar interesul pe care-l arăta societății cărbunarilor, adunate la „Vulpea de sub deal”, merită toată lauda. Cunoștințele sale în domeniul cârciumilor din metropolă și împrejurimi precum și foarte buna cunoaștere a clienților acestora nu puteau fi neglijate. Era prietenul personal al patronului și al soției sale, totdeauna binevenit la bar sau la club. El însuși declara că preferă societatea lor; mai degrabă decât a celor de o seamă cu el, ale căror maniere îl enervau și a căror conversație i se părea imposibilă. „În societate”, spunea el, „toți sunt la fel, se îmbracă la fel, mănâncă, beau și vorbesc la fel; un filfizon de club vorbește și seamănă leit cu celălalt, o domnișoară de la un bal este copia celeilalte, pe când aici se

găsește foarte multă variație. Îmi place să stau de vorbă cu cel mai puternic om din Anglia, sau cu omul care poate să bea cea mai multă bere din Anglia, ori cu acel nemaipomenit pălărier republican care susține că Thistlewood a fost cea mai mare personalitate istorică. Mai mult, îmi place să beau rachiu în loc de vin. Prefer o odaie cu pământ pe jos în Carnaby Market, decât una pardosită, în Mayfair. Îmi mai plac și snobii și nu neg acest lucru”. Într-adevăr, domnul acesta era un republican convins și niciodată, în timp ce discuta cu Jack sau cu Tom, nu-i trecuse prin minte că e cu ceva mai bun decât ei, deși, probabil, respectul pe care aceștia i-l acordau îi producea o plăcere tainică.

Pen îl urma în vizitele la acești oameni diferiți cu mult entuziasm și asiduitate. Dar, fiind incomparabil mai tânăr, atitudinea lui era mult mai pompoasă și mai țeapănă decât a lui Warrington, asemuindu-se cu aceea a unui tânăr prinț deghizat, vizitând săracii din regatul tatălui său. Iar ei îl respectau ca pe un om de vază, un tip de treabă, un tânăr din lumea bună. Răspândeă în jurul său un umor nestăvilit, o franchețe și o demnitate regală, deși nu moșteneă decât două *pence* și jumătate. Dacă ne sunt oferite asemenea prilejuri, ne acomodăm foarte repede și suntem întotdeauna gata să ne asumăm un aer de superioritate față de cei la fel de buni ca noi. Merita să observi condescendența lui Pen la această vârstă. Printre oamenii de talent, aroganța și impertinența trece odată cu prima tinerețe, dar este interesant de privit vanitatea unui flăcău deștept și generos – e ceva înduioșător în această expunere timpurie de simplitate și îngâmfare.

Așadar, după o lectură asiduă de dimineață și, după cât se pare, nu tocmai de drept și politică, ci de istorie universală și literatură, la fel de necesare pentru evoluția și instruirea unui tânăr, precum și studiile de drept; deci după ce s-a ocupat cu asiduitate tolerabilă de scrisori, articole, cărți de drept elementare și, mai

mult decât orice, de ziar, până la ora mesei, acești tineri domni porneau la pas prin oraș, cu o excelentă bună dispoziție și poftă de mâncare, pregătiți să petreacă o seară veselă în același mod în care petrecuseră o dimineață plăcută. Ne găsim într-un moment plin de seninătate, când fiecare fibră a minții și trupului se află într-o sănătoasă funcționare, când lumea pare la fel de nouă ca și până acum și când te deplasezi în această lume stârnit de buna dispoziție și de încântătoarea capacitate de a te bucura. Dacă mai târziu ne simțim iarăși tineri, acest lucru nu se întâmplă decât în tovărășia prietenilor din acele vremuri. Melodiile pe care le fredonăm la bătrânețe sunt cele învățate atunci. Poate că uneori aerul sărbătoresc al tinereții ne revine în minte; dar cât de încălцитă este acum grădina plăcerilor, cât de zdrențuite par ghirlandele, cât de bătrâni și de ramoliți tovarășii de atunci, câte lumini s-au stins! Părul cărunt și-a făcut apariția întocmai ca revărsarea zorilor – zorii și durerea de cap de după chef. Plăcerea s-a culcat cu fardul pe obraji. Ei bine, prietene, să ne plimbăm la lumina zilei, sobri și triști, dar prieteni!

Mă întreb ce-ar fi spus Laura și Helen dacă ar fi putut vedea, așa cum nu de puține ori văzuseră în timpul vizitelor lor la Londra, dimineața, devreme, când podurile încep să se rumenească sub razele soarelui, iar străduțele liniștite din City prind a străluci, pe domnii Pen și Warrington, îndreptându-se spre Temple, dalele sonore răsunând sub pașii lor, după una dintre noapțile acelea de chef monstru, dar nu chiar atât de lipsit de moralitate, cum se întâmplă de cele mai multe ori, pentru că Warrington era un misogin, iar Pen, după cum am mai spus, nu destul de romantic pentru a se coborî la nivelul unei legături vulgare. Tânărul nostru prinț de Fair Oaks nu se adresa niciodată sexului opus decât cu o politețe plină de respect, evitând un gest sau un cuvânt nepotrivit, cu o delicatețe instinctivă. Pentru că, deși l-am văzut îndrăgostindu-se

de o proastă, așa cum au făcut și alții mai buni sau mai răi decât el – și probabil că i s-a întâmplat mai mult decât o dată în viață, totuși, în momentul mirajului, totdeauna o considera o zeiță și prefera s-o slujească. Bărbații le slujesc pe femei în genunchi, dar când se ridică în picioare, pleacă definitiv.

Asta i-a spus lui Pen, cu vorbele sale necizelate, un prieten cu care s-a întâlnit la Londra, și anume cinstitul domn Bows de la Teatrul din Chatteris, acum angajat ca pianist pentru a acompania marele talent care, seară de seară, delectează publicul de la „Fielding’s Head” din Covent Garden, unde se află și discretul local cunoscut sub numele de „Bucătăria din dos”.

Mulți dintre prietenii lui Pen frecventau această veselă adunare. „Fielding’s Head” fusese un loc de distracții încă din vremea când vestitul autor al lui *Tom Jones* prezida ca magistrat alături, în Bow Street. Locul unde obișnuia să stea Fielding era arătat cu mândrie, iar scaunul care se presupune că ar fi fost al lui este și acum ocupat de către președintele clubului. Vrednicul Cutts, patronul, stătea mai tot timpul pe acest scaun, în afară de zilele când guta sau vreo altă boală nu-i permiteau. Figura sa mereu veselă și vocea frumoasă mai stăruie încă în memoria cititorilor mei masculini, deoarece obișnuia să cânte cu multă dăruire în timpul întâlnirilor, iar cântecele sale putem spune că reprezentau Școala Britanică de Canto. „Șprițul”, „Simpaticul bătrân englez” sau „Dragă Tom, dă-mi cana asta de lut” și multe altele – cântece în care se împletesc patosul și ospitalitatea, iar laudele băuturii bune și petrecerilor sunt slăvite pe o voce baritonă. Farmecul femeilor noastre, faptele eroice ale comandanților militari, de pe uscat și de pe mare, sunt deseori cântate în baladele aparținând acestei școli și de multe ori în tinerețea mea am admirat felul în care Cutts, cântărețul, după ce ne-a insuflat entuziasm patriotic descriindu-ne modul în care baronul Abercromby a fost rănit de moarte, sau

ne-a făcut să plângem împreună cu el când, cu accente tragice, mărturisea „cum frunza galbenă a toamnei i-a spus bătrânului că va să moară” – am admirat, deci, felul în care Cutts cântărețul re-devenea brusc Cutts patronul și, înainte ca aclamațiile pe care le înălțăm bătând cu pumnii în masă în semn de mulțumire pentru cântecul său plin de duioșie să se stingă, striga cu voce tare: „Acum, domnilor, comenzile dumneavoastră! Chelnerul a sosit. John, o cupă de șampanie pentru domnul Green. Mi se pare, sir, că ați spus cârnați cu piure de cartofi. John, servește-l pe domnul.”

— Iar eu o să-ți mulțumesc dacă-mi aduci un pahar de punci, John, și ai grijă să fie fierbinte, striga nu de puține ori o voce bine-cunoscută lui Pen, care l-a surprins și l-a făcut pe băiat să se înroșească atunci când a auzit-o pentru prima dată.

Aceasta era vocea căpitanului Costigan stabilit la Londra și unul dintre oamenii de bază ai întrunirilor de la „Fielding's Head”.

Manierele și modul de conversație ale căpitanului atrăgeau foarte mulți tineri în local. Era un personaj cunoscut, iar faima lui a început să se răspândească imediat după sosirea în metropolă și, mai ales, după căsătoria fiicei sale. Era magistral când îi vorbea interlocutorului său despre „fiica mea”. Povestea despre mariajul ei, despre evenimentele premergătoare și imediat următoare ceremoniei, despre trăsurile ei, despre marea dragoste a lui Mirabel pentru ea și pentru el, căpitanul; despre suta de lire pe care o putea scoate oricând de la ginerele său. Și, susținând că intenția lui fermă este să ceară banii „sâmbăta viitoare, pe cuvântul meu de onoare, pe paispe, când o să-mi dea banii la bancă de îndată ce arăt cecul”, căpitanul, nu de puține ori, încerca să împrumute o jumătate de coroană de la amicul său până la sosirea acelei zile de la calendele grecești când, pe onoarea unui ofițer și gentleman, o să se achite de fleacul ăsta de obligație.

Sir Charles Mirabel nu nutrea față de socrul său sentimentele pline de entuziasm cu care cel din urmă se lăuda uneori (deși în alte

stadii emoționale Cos protesta vehement, cu lacrimi în ochi, împotriva ingratitudinii copilului crescut la pieptul său și cărpănoșeniei omului bogat care se căsătorise cu ea). Dar cei doi nu se purtasera nepoliticos cu tatăl și socrul lor; îi fixaseră o mică pensie plătită regulat și cheltuită cu și mai multă regularitate de bietul Cos. Iar ziua de plată era totdeauna bine-cunoscută amicilor săi de la „Fielding's Head”, unde cinstitul căpitan avea grijă să-și achite datoriile, cu bancnotele în mână, strigând în gura mare să i se dea restul, în timpul întrunirii: „Cutts, băiete, cred că hârtia asta nu va fi refuzată de Banca Angliei. Bows, bei un pahar? Oricum, nu trebuie să te cherchelești astă-seară, iar un pahar de punci te va ajuta să cânți *con spirito*.” Pentru că era foarte darnic și nepăsător cu banii lui atunci când îi primea și nimeni nu-și amintește să fi închis vreodată buzunarul de la piept înainte de a se fi terminat ultima monedă sau de a fi apărut vreun creditor.

Într-unul dintre aceste momente de exaltare și-a găsit Pen vecihiul prieten agitându-se la masa cântăreților de la „Bucătăria din Dos”, comandând pahare cu băutură pentru oricare dintre cunoștințele sale care se întâmpla să-și facă apariția în încăpere. Warrington, care era bun prieten cu basul, s-a strecurat până la masa respectivă, Pen urmându-l îndeaproape.

Pen a tresărit și s-a înroșit grozav la vederea lui Costigan. Tocmai se întorsese de la lady Whiston, unde se întâlnise și vorbise cu fata căpitanului, pentru prima dată după atâta vreme. Așadar, s-a apropiat de bătrân cu mâna întinsă, bucuros și încântat să-l vadă din nou. Încă își mai amintea cu emoție de timpurile când fiica lui Costigan însemnase totul pentru el. Pentru că, deși tânărul nostru fusese destul de capricios în pasiunile lui, transferându-și ocazional sentimentele de la o femeie la alta, respecta totuși locul unde sălășluise dragostea și, întocmai ca un sultan al Turciei, porunca ca doamnei căreia îi aruncase cândva batista lui împărătească să i se acorde întreaga cinstire.

CUPRINS

<i>Studiu introductiv</i> de Emil Sîrbulescu – <i>Istoria lui Pendennis, autoportretul unui portretist</i>	5
Tabel cronologic	33
Dedicație	38
Prefața autorului.	39
CAPITOLUL 1 – <i>Arată cum prima dragoste poate întrerupe micul-dejun</i>	43
CAPITOLUL 2 – <i>Un arbore genealogic și alte probleme de familie</i>	51
CAPITOLUL 3 – <i>În care Pendennis ne apare cu adevărat ca un om foarte tânăr</i>	76
CAPITOLUL 4 – <i>Doamna Haller</i>	94
CAPITOLUL 5 – <i>Doamna Haller acasă</i>	105
CAPITOLUL 6 – <i>Conține atât dragoste, cât și război</i>	124
CAPITOLUL 7 – <i>În care maiorul își face apariția</i>	140
CAPITOLUL 8 – <i>În care Pen este lăsat să aștepte la ușă, în timp ce cititorul este informat cine e micuța Laura</i>	152
CAPITOLUL 9 – <i>În care maiorul deschide campania</i>	168
CAPITOLUL 10 – <i>Înfruntând inamicul</i>	178
CAPITOLUL 11 – <i>Negocieri</i>	187
CAPITOLUL 12 – <i>În care se propune o partidă de vânătoare</i>	200
CAPITOLUL 13 – <i>Criza</i>	211

CAPITOLUL 14 – <i>În care miss Fotheringay semnează un nou contract</i>	222
CAPITOLUL 15 – <i>Târgușorul fericit</i>	233
CAPITOLUL 16 – <i>Care încheie prima parte a acestei istorii</i>	249
CAPITOLUL 17 – <i>Alma Mater</i>	273
CAPITOLUL 18 – <i>Pendennis de Bonifaciu</i>	287
CAPITOLUL 19 – <i>Isprăvile craiului</i>	307
CAPITOLUL 20 – <i>Fuga după înfrângere</i>	318
CAPITOLUL 21 – <i>Întoarcerea fiului risipitor</i>	329
CAPITOLUL 22 – <i>Chipuri noi</i>	342
CAPITOLUL 23 – <i>O mică inocentă</i>	367
CAPITOLUL 24 – <i>Cuprinde și dragoste, și gelozie</i>	380
CAPITOLUL 25 – <i>O casa plină de musafiri</i>	393
CAPITOLUL 26 – <i>Conține unele întâmplări de la bal</i>	413
CAPITOLUL 27 – <i>În care eroii noștri sunt cam arțăgoși, dar și sentimentali</i>	425
CAPITOLUL 28 – <i>Babilon</i>	445
CAPITOLUL 29 – <i>Cavalerii din Temple</i>	461
CAPITOLUL 30 – <i>Cunoștințe vechi și noi</i>	474
CAPITOLUL 31 – <i>În care ucenicul tipografului bate la ușă</i>	490
CAPITOLUL 32 – <i>Care are loc în apropiere de Ludgate Hill</i>	508
CAPITOLUL 33 – <i>În care povestirea mai zăbovește încă în Fleet Street</i>	523
CAPITOLUL 34 – <i>O recepție în străduța Paternoster</i>	532
CAPITOLUL 35 – <i>Pall Mall Gazette</i>	548
CAPITOLUL 36 – <i>În care Pen apare în oraș, dar și la țară</i>	557
CAPITOLUL 37 – <i>În care Silfida reappare</i>	578
CAPITOLUL 38 – <i>În care colonelul Altamont apare și dispare</i>	590

CĂRȚILE DE CARE NU TE DESPARȚI NICIODATĂ!

Clasici ai literaturii reprezintă colecția de cărți pe care le citești măcar o dată în viață. Sunt acele narațiuni care te formează, care îți amintesc cine ești și care te însoțesc pretutindeni. Autorii de geniu și operele lor strălucite li se adresează atât celor care se află la început de drum și care descoperă moștenirea culturală a umanității, cât și acelor care se întorc la pasiunea pentru clasic.

Romane captivante, nuvele și proze scurte splendide, povești de un realism feroce sau care creează lumi – aceasta este marea literatură, confirmată de cele mai prestigioase premii și de preferința nestrămutată a generații de cititori.

Să ne lăsăm purtați de cărțile care au schimbat lumea, care au provocat gândirea, care au transformat *zeitgeist*-ul!

WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY

Istoria lui Pendennis

TRADUCERE ȘI STUDIU INTRODUCTIV DE EMIL SÎRBULESCU

„Există un bărbat în vremurile noastre ale cărui cuvinte nu sunt armonizate pentru a atâța urechile delicate: unul care, mă gândesc, se ridică printre cei deosebiți din societate, [...] și care spune adevărul la fel de puternic precum un profet și are o înfățișare la fel de vitală, neînfricăță și îndrăzneță.”

CHARLOTTE BRONTË

„Thackeray posedă o dexteritate a observației, o agilitate a minții și un simț ascuțit în ceea ce privește incongruențele și grotescul.”

HENRY DWIGHT SEDGWICK JR., *The Atlantic*

Partener media:

**OBSERVATOR
CULTURAL**

ISBN: 978-606-088-898-7
ISBN: 978-606-088-899-4

9 786060 888994

www.edituracorint.ro